

Deraf er der kommet megen Fortræd i vort offentlige Liv. Datidens Højre, Godsejerne, vilde give Bondestanden den mindst mulige Indflydelse i Politik, og de søgte at opnaa dette ved at sikre sig selv visse politiske Privilegier. Saa kortsynede var de i Politik. Nutidens Højre er et Byhøjre, og det synes, som om de har det samme Maal, nemlig at svække Landbostandens politiske Indflydelse det mest mulige. Og at de heri har fundet Forstaaelse hos den nuværende Regering, kan for saa vidt ikke undre, som det er en Kendsgerning, at de Radikales Politik i høj Grad har været rettet imod at splitte og dele Landbostanden, hvorved dens politiske Indflydelse svækkedes, og en Blomst paa dette Arbejde er det Forlig, som Regeringen nu har sluttet med Højre om en Valglov i Tilslutning til Grundloven.

Man bryder her, som det ærede Medlem fra Frøstrup (Nørhave) meget rigtigt sagde, med et Hensyn, der har været taget lige siden 1849, Hensynet til, at de tyndt befolkede Egne skal have en forholdsvis noget større Repræsentation, end de efter deres Indbyggertal havde Krav paa. Ude i de tyndt befolkede Egne og store Kredse er der mange forskelligartede Interesser at varetage i Modsætning til f. Eks. i Bykredsene med deres meget ensartede Forhold. Men dette Hensyn stryges nu ved det Lovforslag, der foreligger, ved det Forlig, der er sluttet imellem disse Partier. Vi faar en Valglov, kunstig og vanskeligt forstaaelig, med 4 Slags Folketingsmænd, som det ærede Medlem fra Frøstrup omtalte. Det, der staar i Grundlovsforslagets § 32 om, at der ved Kredsinddelingen foruden til Indbyggertal skal tages Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed, er efter min Mening kun Blaar i Øjnene paa Landbostanden. Thi for det første er det Hensyn ikke taget — det skulde da være paa den Maade, at de tyndt befolkede Egne mange Steder, f. Eks. i de nordjydske Amter, skal have flere Indbyggere end Bykredsene. Dette blev ogsaa omtalt af det ærede Medlem fra Frøstrup. Kredsene i Hjørring Amt har saaledes gennemsnitlig 25,823 Indbyggere pr. Kreds, og saa er der endda en lille Kreds imellem paa kun 18,550 Indbyggere. Aalborg Amt er delt paa den Maade, at der bliver 4 Landkredse — de smaa Byer Nibe og Løgstør fylder saa lidt i Kredsene —, og de vil faa 25,985 Indbyggere pr. Kreds, altsaa omtrent 26,000, og saa oprettes der 2 Bykredse, der faar i Gennemsnit ca. 21,500 Indbyg-

gere. Der bliver altsaa en Forskel mellem By- og Landkredsene paa omtrent 4,500 Indbyggere. (Andreasen: Men saa Præstø Amt!). Ja, det ærede Medlem kan selv tage Ordet og tale om Præstø Amt, det kan være, det er lige saa galt der, det ved jeg ikke.

Det var altsaa det første. Men dernæst, selv om der enkelte Steder er taget Hensyn til Befolkningstæthed, faar det i Virkeligheden ingen praktisk Betydning ved Valget af Repræsentanter, idet Tillægsmandaterne ganske afbalancerer det. Disse uddeles nemlig efter de afgivne Stemmer, og dette vil give de store Byer og København, der nu ogsaa kommer til at tælle med med Hensyn til Tillægsmandaterne, en større Repræsentation, end der tilkommer dem efter Indbyggerantal, og følgelig Landkredsene en mindre Repræsentation, end de havde Krav paa. Saaledes vil det simpelthen gaa, og det kan ikke gaa anderledes, thi naar Kvinderne faar Valgret, vil det endnu stærkere vise sig, at vi faar en forholdsvis langt ringere Deltagelse i Valget ude i Landkredsene, end der hidtil har været.

Naar den nye Grundlov kommer til at virke, kommer Striden jo ikke mere til at staa mellem den almindelige og den privilegerede Valgret. Saa vil det blive økonomiske og Erhvervsinteresser, der kommer til at tørne sammen. Derfor er det ikke overraskende, at man fra de Sider, jeg har nævnt, mødes for paa Forhaand at svække Landbostandens Repræsentation i en saadan Grad, som Tilfældet er. Talmæssigt set er Landbostanden forholdsmæssigt gaaet tilbage, og det maa selvfølgelig give sig Udslag politisk. Men naar man som her nedlægger 9 Landkredse og opretter 4 nye Bykredse — ja, naar man tager København med, kan man sige 12 nye Bykredse — og saa ikke en Gang vil give Landbokredsene den Repræsentation, der tilkommer dem efter deres Indbyggerantal, og naar man alligevel i Grundloven beholder Ordene om Hensyn til Befolkningstæthed, synes det mig, at man til Skade og Uret føjer en vis Haan. Men naturligvis: Landboerne maa tage Skade for Hjemgæld. Landboerne har deres Del i, at Regeringen har kunnet lave dette Forlig med Højre og har kunnet lægge Forholdene saaledes til Rette for denne Valglov, at alle Landboere, tror jeg, naar de lærer den at kende, maa føle, at der her er gjort Uret, hvilket politisk Parti de end tilhører. Valgloven er efter min Mening Udtryk for en samfundsmæssig uklog